

Нито един родител не се събужда сутрин с мисълта да направи живота на своето дете непоносим. Всички родители желаят децата им да бъдат спокойни и щастливи. Никой не се опитва умишлено да направи детето си страхливо, стеснително, нетактично или неприятно.

Новият код за общуване с децата се основава на уважението и уменияето. Той изисква:

А) разменяните реплики да не накърняват както детското, така и родителското самоуважение;

Б) изказванията, изразяващи разбиране, да предшествуват изказванията, съдържащи съвети и наставления;

Желателна и нежелателна похвала. Означава ли това, че днес похвалата е "остаряла"?

Ни най-малко. Думите на похвала трябва да предложат на детето реалистична картина на неговите постижения, а не рекламен образ на личността му. Предмет на похвала трябва да бъдат старанието и постиженията на детето, а не качествата на неговата личност. Изказванията ни трябва да бъдат така изразени, че въз основа на тях детето да направи положителни изводи за своята личност.

Порицанието-кога е полезно и кога е вредно? Полезната критика се ограничава само да посочва как трябва да се прави онова, което следва да бъде направено, като избягва каквито и да било отрицателни забележки по адрес на детската личност.

Родителският гняв има своето място в детското възпитание. Гневът трябва да

намери такъв излаз,че да донесе облекчение на родителя и прозрение на детето,без да оставя вредни странични ефекти у нито един от двамата.

Всички родители по света търсят начини да възпитат у децата си чувство на отговорност. Ясно е,че отговорността не може да се натрапва.тя може само да се подхранва и направлява от усвоените у дома и в обществото ценности.Отговорност, която не се опира на положителни ценности,е деструктивна и антисоциална.

Родителите могат да поставят началото на благоприятна промяна у децата си,като:

1)Слушат отзивчиво;

2)Предотвратяват „гроздовете на гнева”(оскръбления,обидни имена,пророчества, заплахи,обвинения,заповеднически тон)

3)Излагат мислите и чувствата си без нападки;

Когато родителите са отзивчиви слушатели,които се въздържат от хапливи забележки и излагат чувствата и изискванията си,без да обиждат,у детето започва процес на промяна.

Новият подход:Различно отношение към чувствата и към постъпките.

Крайъгълният камък на новия подход към дисциплината е ограничението между желания и постъпки:ограничавамв постъпките,но не и желанията.

Много от свързаните с дисциплината проблеми се състоят от две части-от гневни чувства и от гневни постъпки.Всяка една от тях трябва да бъде третитана по различен

начин:чувствата трябва да бъдат разпознавани и изразявани;може да се наложи постъпките да бъдат ограничавани и пренасочвани.Ограниченията се поставят по начин,който запазва както родителското,така и детското самоуважение.Прокарват се без насилие или излишен гняв.Ограничението трябва да бъде категорично,така че да носи едно-единствено послание.

Съществуват различни начини за изразчванв на конкретни ограничения.Полезна понякога се оказва следната четиристепенна последователност:

- 1)Родителят признава детското велание и го назовава с прости думи;
- 2)Формулира ясно ограниченията на конкретната постъпка;
- 3)Посочва начините,по които желанието може да бъде удовлетворено поне частично;
- 4)Помага на детето да изрази част от негодуванието,което наложеното ограничение вероятно е породило у него;

Боят-никога не трябва да се разрешава на тедето да удря родителите си.

Подобни физически атаки са вредни както за детето,така и за родителя.те карат детето да изпитва тревога и да се страхува от отплатата,а родителят-да бъде разгневен и изпълнен с ненавист.

Един от най-неблагоприятните странични ефекти на физическото наказание е,че то може да деформира детското съзнание.

Дете,което си проси наказанието,се нуждае не от удовлетворяване на молбата му,а от

помощ,за да се справи с вината и яда си.

Когато на детето се предложат по-добри начини за изразяване на вината и гнева и когато родителите научат по-добри способности за поставяне и налагане на ограниченията, тогава и нуждата от физическо наказание намалява.

Когато децата потискат ревността си,тя се проявява по изопачен начин във формата на симптоми и непослушание.Кошмарът е средство за детето да изкаже в образи онова,което се бои да изкаже с думи.Някои деца проявяват ревността си чрез кашляне и кожни обриви; чупят чинии; гризат ноктите си или подръпват косата си.

Всички тези деца трябва изразят чувствата си с думи, а не в симптоми.

Тревожност у децата дължаща се:

- Страх от изоставяне – децата се страхуват най-много от това да не ги разлюбят и изоставят родителите им;
- Чувство за вина – волно или неволно родителите предизвикват чувство за вина у децата си.Има място за вина и укор,в случай че детето е нарушило правилата за социално и нравствено поведение. ;
- Отричане на автономията и статуса – много важно е живота на детето да не бъде ръководено от родителска потребност(да не разчита изцяло на родителите си, а сам да поема отговорност);
- Неразбирателство между родителите – когато родителите воюват децата изпитват вина и тревога домът им е в опасност.Вина поради действителна или въображаемата си роля в семейния раздор;
- Ограничаване на физическата активност - липсата на пространство за игри и занимания разстройва малките деца;
- Срещата със смъртта – детето не бива да бъде лишавано от правото си да скърби и тъгува,то трябва да бъде свободно да изпита печал,щом загуби същество което е обичало;

Детето се чувства по-спокойно ,щом фактите му се съобщават просто и откровено, придружени от нежна прегръдка и любящ поглед.Този подход помага само,ако самите родители са приели реалностите на живота.Нагласите са по-красноречиви от думите.

Половото възпитание. Необходимо е най-напред да се опознаят собствените им смущения и да се намали собственото им безпокойство и неудобство.

Не трябва да стоварваме целия товар от информация наведнъж.

Сексуалната роля и социалното поведение. Най-добрият модел на идентификация са родителите, които уважават своите и на противоположния пол сексуалните роли. Тяхното всекидневно поведение внушава на децата по множество фини начини, че мъжествеността и женствеността са истински ценности.

Деца нуждаещи се от професионална помощ. Децата които се страхуват и сънуват кошмари, гризат ноктите си, измъчват братята и сестрите си, ненадейно избухват, получават тикове и по много други симптоматични начини. Това са обикновено желани деца, които са ги възпитали с добра воля, но са прекалили с покровителстването.

Някои деца страдат от по-сериозни разстройства. Те са кръвожадни в ревността си, жестоки във враждебността си и упорити в интереса си към секса. Тези деца се нуждаят и трябва да получат психологическа помощ, за да могат да израснат като нормални и продуктивни хора.

Родители нуждаещи се от професионална помощ.

- Свр̀хемоционални родители-лесно могат да се разпознаят- те винаги се набиват в очи и в уши.
- Свр̀хпокровителстващи родители-имат упорит интерес към дреболиите.
- Инфантилните родители-използват детето като играчка и покровител. Детето с такива родители е лишено от детство.
- Родители алкохолици-децата се чувстват изоставено и безпомощно. Сцените на гуляите оставят незаличим спомен у тях.
- Сблазняващи родители-оказват вредно влияние вър̀ху сексуалното развитие на детето.
- Родителите които отхвър̀лят децата си-физически и емоционално(постоянни

натяквания и изисквания за съвършенство).

- Прекалено добросъвестни родители –тези родители са готови да жертват и похабят себе си,за да е щастливо детето им.

- Разведени родители – най-лошото което могат да сторят е да използват детето като средство за взаимно отмъщение.

Децата реагират различно на изискванията. Някои са отстъпчиви – те лесно приемат промяната в установения ред и в отношенията. Други, по консервативни, приемат промяната само насилно, след като ги принудят. Трети са още по-реакционни: те активно се съпротивляват на всеки „нов курс“ в живота им.

В човешките отношения целите зависят от средствата ,а резултатите-от процеса. Личността и характерът процъфтяват само когато методите за детското възпитание са проникнати от уважение и съчувствие.